

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Leodivm Ecclesiae Cathedralis

Rausinus, Stephanus

Namvrçi, 1639

Capvt Decimvm Nonvm. Factiosos Leodij vt plurimùm à Tributis & Collectis
arripere occasionem Seditiovm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11818

CAPVT DECIMVM-NONVM.

*Factiosos Leodij vt plurimum à Tributis & Collectis
arripere occasionem Seditioum.*

Hominum sunt vicia non temporum: nulla aetas vacauit à culpâ. Omni sæculo quotquot ferè sunt aduersus Rempublicam Machinati in limine ad superficiem, hostilem erga Tributa vultum gesserunt. Duplici fine: & vt mobilem plebis auram aucuparentur, & compaginem artuum bene formatę Politiaē ijs neruis detractis dissoluerent. Vt subducto firmi regiminis fundamento ædificij molem concuterent. Vectigalia tam sunt Reipublicæ necessaria, in bello maximè, quàm alimenta corpori. Vt meritò Tacitus, Neque quies Gentium sine armis, neque arma sine stipendijs, neque stipendia sine tributis haberi queunt. In turbas & discordias pessimo cuique plurima vis, pax & quies bonis artibus indigent. Quantilli iudicij fuerit vir probus fat intelliget publicarum subsidia pecuniarum esse Amalthæum cornu, quo status fælicitas retineri possit. Improbus idem callet, & quia cum Nerone ex altâ speculâ Patriæ suæ conflagratione oblectatur, incendium accelerat remoto hoc fonte, qui illud restingueret. Sacras Literas inuise. Ieroboamus Salomone Rege extincto populum impulit vt apud filium Regni hæredem premeret tributorum immunitationem, dum non impetrasset, seditionis dux & concitator decem Israëlitarum Tribus

Tribus à Dauidis stirpe auulfit. Dionysius Iunior Sicilia tyrannus in auspicijs dominationis, vltra quod tria millia nexorum ob æs alienum soluit, tributa populo per triennium remisit, mox resumpturus ingenium quod paulisper seposuerat, ciues omnes fortunis, ple-rosque vitâ nudaturus. Regum etiam Romæ exactores vt illorum memoriam Ciuibus ingratiorem dulcedine libertatis facerent, tributa sub Regibus instituta sustulerunt, subeunte tamen non procul poenitentia, cum, qui ante in militiam aliquid è publico accipiebant, equites quidem ad equos emendos dena millia æris, & ijs alendis alia bina millia à ditioribus viduis Seruij Tullij præscripto, postmodùm coacti sunt suo merere sumptu. Quod tandem confecto Sabinorum bello correxit Fabius tribus collegis assentientibus (Tribuni erant militares cum potestate Consulari) lato per Senatum Decreto vt stipendium miles de publico acciperet. Iulius Cæsar statum deinde rursùm mutaturus, agros publicos ad subsidia Reipublicæ vectigales relictos viginti millibus Ciuium, quibus terni pluresve liberi essent, extra sortem diuisit; & publicanos remissionem petentes tertiâ mercedum parte releuauit. Nero voluit cuncta suppressere vectigalia. Sed à Senatu vt ante dixi, fuit retentus. Grauiora nihilominus aut aboleuit aut minuit, si Suetonio credimus. Ergone (conuiciator inquiet) vituperandi qui ab eiusmodi oneribus & impositionibus abstinent? Fælicitatis est, non arbitrij nonnunquam, abstinere. Adriano laudi vertitur quod vbi Romam venit, continuò per edictum condonauit omnia debita siue ea ad Principem siue ad ærarium pertinerent.

nerent. Et Neruæ, quòd ad sustinendam ciuium vitam decies & quinquagesies centena millia nummum erogauit, & pecuniæ inops factus, preciosam suppellectilem, agros & ingentes domos vendidit, admodum necessarijs solum reseruatis. Marco Antonino Philosopho, quod vectigalia, ubi necessitas non cogebat, remisit. Alexandro Mammææ filio, quod tributa aureorum decem in semissem, & postea in tremissem contraxit. Nec sum qui Annibalis factum reprehendere possim. Qui à Scipione debellatus & perdomitâ in eo Carthagine, feriatu à bello, Pacis artibus intētus Præturam gerens, vt graue tributum quod Senatus Carthaginensis de nouo imponebat impediret, quanta terrestria maritimaque Vectigalia essent supputauit, quidque ordinarij eorum Reipublicæ vsus consumerent & quantum peculatus auerteret, eoque peracto omnibus residuis pecunijs exactis tributo priuatis remisso, satis locupletem Rempublicam fore ad Vectigal præstandum Romanis pronuntiauit in Concione & præstitit promissum. At in hoc nunc incumbo, quòd parum pius sit deesse communi Patriæ saluti, quæ in angustiis aut periculo existens publicis est iuuanda sumptibus. Quis autem alius quàm Patriæ parens seu Princeps pro occurrentibus, & sibi potissimum notis necessitatibus, illorum debet esse mediator & dispensator? Factiosi Leodiensium, vt tributorum ansam pro fatali vt plurimum mucrone arripuerunt: sic modò casim, modò punctim vsi sunt. Interdum suâ sponte irrequisito Principe exegerunt & inuitum Clerum onerarunt. Ausi postmodum Comitua publica trium Ordinum perpetuâ verborum, & aliquando minarum

confli-

conflictatione facere irrita, & dissoluere decreta. Tabificum vtrumque venenum. Proximè indicavi quod sub Alberto secundo prætextu murorum & aggerum restaurandorum Gabellas à Clericis petierint, & abnuentes in carcerem coniecerint. Temporibus Ioannis de Geldria, instigatore Henrico de Dionanto (cuius non semel abominanda recurret memoria) Cereuisiarum vectigal abolitum in nouum quinquennium Principe & Capitulo repugnantibus statuerunt; vnde Princeps exarcerbatus, cum toto Clero (paucissimis seditioni fauentibus exceptis) ab Vrbe discessit, mox iustis armis ius suum repetiturus. Proscriptus Henricus cum affeculis, domo quam ex ruinis & ruderibus aliarum destructarum extruxerat, à fundamentis excisâ, & ex vnâ illius trabe socieno, qui ex fuga retrahi potuerat, longam litteram signante. Pax Clericalis an non ab intestino eapropter exorto dissidio ortum suum habet? Ut vsu probatum est, leges egregias ex delictis aliorum gigni. Potentiorum peruicacia merces & alia vænalia grauauerat, Ioanne Guidonis Episcopo, Cleroque obnitentibus, & multis etiam de populo reclamantibus: quâ ex causâ non leuiter offensus Princeps comitante Clero Hoyum abiit, vbi propè biennio sunt commorati. Adolphus de Waldege anno 1302. non absimile monopolium vidit, sed non tulit: dum ipsis Scabinis auctoribus audacula iuuentus percipere vænalitium tributum de facto tentauit: repressa, repressis auctoribus. Si virtus & fortitudo bellica Principis deterrere immorigeros potuisset, Adolphū de Marcka successorem vereri debuissent. Nullis nequitia franis regitur. Anno 1327.

Sacra-

Sacramentorum, quibus iuxta Clericale foedus & recens Pactum de Fexhe omnes deuincti erant, pessumdatores, Gabellam (quæ vulgariter firmitas dicebatur) super vino & sale vniuersaliter imposuerunt, Ecclesiasticos pendere detrectantes & apprehensos spoliarunt fortunis, in latitantes & fugitiuos (multi in veste Monasticâ infidiatores sefellerant) barbaro per præconem recitato edicto, vt perscrutator & persecutor, detecto & apprehenso vti pro mancipio, & eius bonis vt proprijs possit. Ægrè tam horrendo facinori fidem tribuerem, nisi exemplar literarum, quas tunc temporis Clerus secundarius Hoij residens ad Romanum Pontificem scripsit, distinctè hæc & alia portentosa referret. Pudet, pigetque sæditatis, turpia commemorantem: breuior ero, quò minore chartam rubore suffundam. In alterum extremum quàm noxiè & atrociter peccant! Prædem frustranea propemodùm effecerunt Comitiam, superuacuos Cleri, Nobilitatis, & vniuersæ Prouinciæ cætus, inutilem, quantum in ipsis est, vigilantissimi Principis curam. Prouincia Leodiensis auri & argenti fodinis caret, exigui sunt prouentus publici, Ærarium, si quod habet, intra Vectigalium scrinium clausum esse oportet. De quibus imponendis dum deliberatur, alijs Ordinibus facile ad honesta assentientibus, Plebeius iste Leodiensis status velut alicuius remoræ aut torpedinis beneficio inquinatus, nullum audit ad sana hortantem, nullum sentit ad recta impellentem. Nunc Cleri infestatur libertates, & quem scit præpollere à Diuino iure Priuilegijs, prægrauare conatur oneribus, non cõa quasse contentus. Si in onera potabilium quæ minore sensu
dispens-

dispendioque subeuntur, Ordines propendent, libido est in diuersa ferri. Oblatratur; Ecclesiasticum nomen latifundia, nemora, agros, pascua, alia immobilia plurima, & opimum in censibus annuis patrimonium possidere, illuc proinde auertendas impositiones. Si quid mercibus imponendum proponitur, aut in tenuiorum leuamen, serica, holoserica, fimbriæ deauratæ & argentatæ, & pleraque id genus ab honestioribus gestari solita præferuntur, vel palàm obstant mercatores, vel insolentior aliquis è plebe clam inductus strepitum excitat. De focus & caminis vbi sermo incidit, gens Vulcania fabrorum ad fornacem perennè excubans focus suos vetat comprehendi. Exiguum molendo frumento qui irrogandum primoribus labiis eloquetur, actutum tanquàm proditor & deuorator egenæ plebeculæ audiet. Percurre omnes indictionum modos, si illorum vnus alicui Tribui arrideat, alia Tribus explodet. Miserrimam conditionem regiminis, & excæcatæ Cyclopum familiæ non absimilem, si pertinacia aliquot idiotarum, & subornatio factiosorum pro sententia & sententiæ ratione valet. Cæterùm non diffitear, sicut præ alijs commodior vberiorque est tributariæ Cereuisiæ modus, quod is potus communis omnis generis & ordinis Ciuibus, aduenæque & hospites in onere participant, & illius lucrosus sit cum aliquibus vicinis commercium: ita Coctorum Cereuisiariorum pessimis machinationibus impediri. Hi, tanquàm in velabro olearij, ex compacto inter compotores in tabernis suis seditio-nem ferentes, dum in Comitium ventum est, aucti subornatorum suffragiis, fora complent clamoribus, &

non rarò conuicia & minas aduersùs obsecundantes ingerunt. Et horum Braxatorum (sic vulgus Cereuifarios illos apellat) vis eò est pestilentior, quod sese per omnes Tribus (intra vnicam Braxatoriam Tribum continendi) contra Patrias Leges effuderunt. Non est cur prisca accersam exempla : recentia & nimis frequentia ob oculos versantur. Serenissimi ERNESTI Principis, quo meliorem Sol non vidit, ipsa penè auspicia fuere per hoc genus hominum polluta. Anno 1581. quo fuit inauguratus, cum in æris alieni solutionem, quo Patria diuturnis vicinarum Prouinciarum attrita bellis vehementer obstringebatur, Clerus, Nobilitas, Oppidorum Magistratus, & ferè singula opificum Ministeria conuenissent, vt duo stufferi in singula Cereuifiæ dolia, & octo ac viginti in singulas vini peregrini hamas imponerentur, recessu Ordinum de more publicato, Coctores adunatis secùm fabris in forum aduolarunt, infandam, nisi occursum fuisset, concitaturi tempestatem. Quam, tunc sopitam, non paucis ab inde interiectis annis eodem Principe superstite, in ipso antiqui Capituli loco, vbi publicata Vestigalia auctioni solent exponi, renouarunt, non eâdem tamen quâ priùs impunitate. Nuperrima híc prætereo; quæque ipse miserima vidi, & quorum pars magna fui. Quibus modis Serenissimum FERDINANDVM nepotem, perfectissimum virtutum omnium exemplar, & Serenissimi MAXIMILIANI Bauariæ vtriusque Ducis, S. R. Imperij Septemviri fratrem Germanum fuere ludificati? Chartæ Comitiales, & actorum publicorum Diaria plena sunt paternarum Clemētissimi Prudentissimique Prin-

Principis curarum & sollicitudinum erga Principatus sui Leodiensis subditos, quas Veteratores pauci solitis decipularum suarum, creduliorum Urbis Leodiensis plebeculam illaqueantium, artibus, maximo boni publici damno eluserunt. Iliadem texere me oporteat, si cuncta enuntiare satagam; aliqua superioribus capitibus per transfennam perculi, & dabitur locus posterioribus libris latius differendi. Noui isti Turrini fumorum Monopolæ plures vnâ sagittas habuerunt. Quandoque enim seposito ementitæ exemptionis iaculo, quod vti obtusum & hebetatum non nisi cereos seditioni fauentium animos ingreditur, in Comitibus Ordinum, Procerum & prudentissimorum virorum confesso, ostentare cauebant; ad speciem probabant subuentiones publicas indicendas, cum tanta vis esset vrgentis euidenter necessitatis, vt confessionem sui ab inuitis extorqueret. At in alios diuertebant saltus, eundem Plebis fauorem, si non furorem, alijs canibus venaturi. Retia duo potissima erant. Vnum, Quibus rebus imponeretur tributum in necessariorum nummorum corrogationem. Alterum; vt scissio Vectigalium fieret, Collegia Ecclesiastica è suo corpore congruam partem penderent, Ordo Equestris suam etiam seorsim conferret, & cæterarum Urbium municipes vicissim & separatim suam: prouisurum Magistratum Leodiensem de competente portione. Tertios & occultiores in sinu gestabant casses Vulcanij operis, ijs subtiliores, quibus Mars captus fingitur. Nimirum Tribules, & fabros maxime, clam præoccupatos, ad tumultuandum, vbi de Subuentionibus apud Tribus ageretur. Circa primum,

integri sæpè Consulatus absumebantur per contentiones artificiosè conquisitas, & ambitiosa aucupum istorum certamina. Quicquid alijs Ordinibus & Oppidanis placitum esset, cunctari primò, & tractâ deinde morâ inficiari, pernegare ad postremum. Sub vmbrà semper Ixionæ alicuius nubis, quæ quasi alteram Iunonem, adulterinum aliquod Ciuitatis bonum repræsentaret. Citiùs candidam ceruam cursu cum Hercule comprehendisses, quàm effecisses vt è mille medijs propositis vnum complecterentur. Frustrà Diui Cæsares fulmina sua vibrarunt, vibrabuntque, vt subsidia Provincialia à maioritate suffragiorum decreta effectum fortiantur: postquàm metu poenarum erunt verbo assentiti, exterioribus exacti vallis, in arcem multò munitiorem se recipient, quæstionem scilicet mediorem, vnde ea concessa tributa depromentur. Paratos dicent subuenire, & morem Recessibus gerere, sed cum alijs Ordinibus & Oppidanis conueniendum concordandumque de modo conuentam summam conflandi. Tollendus igitur dolosi perfugij murus, & euitandus in profundo mari hic scopulus. Secundum pedicas & vincula multa inuoluendo nectit, & nectendo inuoluit. Præterquàm quòd secretionem ab alijs Oppidis, cum quibus confœderationes antiquas esse iactant, seriò non proponant, dolituri si arriperetur propositio, segetem æmulationis & confusionis profeminant, pedes capiti insultantes. Numero Ciuium & Incolarum valent, comestibulum proinde potabiliumque ampliores Leodij quàm in singulis Oppidis, quorum singula per se non sunt tam populosa, Tributorum quæstus futuros.

Nam

Nam quicquid diffimulent, probante experiētiā magistrā rerum, sciunt obuias, vniuersales & insensibiles vectigalium species eas esse. Subindicant interim, minus, quā alibi inter alios Ordines & Oppidanos, Tribus Leodij grauandas, facta onerum partitione. Quā improbo consilio? Neque enim pro numero locorum aut Urbium onera personalia indicuntur, sed pro multitudine capitum, inter quæ diuiduntur debitā proportionē. Helluones, Eryfichtonas, Apicios, & Nepotiantes par est, dum degluriunt, plus cauponæ soluere, quā abstemios & quotidiano victu contentos. Si numerosiores alijs sunt Leodienses, maior illic est numerus subditorum, qui Principi & Patriæ subseruire teneantur. Opilionem si interrogas, quid referat magnum ouium gregem regere, agricolam spaciosos agros colere præ angustis, quia amplior est in ambobus fructus, inquit, sicut duplicatum laboris pondus.

CAPVT VIGESIMVM.

De Magistratu Ciuico, & Consulibus.

PRimoribus Comatæ Galliæ foedera & Ciuitatem Romanam pridem assecutis ius adipiscendorum in vrbe Honorum expetentibus, cum Senatorū multi auerfarentur rem maioribus incognitam, Claudius Cæsar suafurus inter alia dixit, Omnia Patres Conscripti quæ nunc vetustissima creduntur, noua fuere: plebei Magistratus post patricos, Latini post plebeios, cæterarum